

Selvitys Rieska- ja Keskipiste-Leaderin alueiden nuorten vapaa-ajasta

10.12.2009
Mika Hemmilä
Hankevetäjä
Haapaveden Opisto
Esiselvitys alueellisesta nuorisohankkeesta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

JOHDANTO	3
I. JATKOTOIMENPITEET: ALUEEN NUORISOTYÖN TUKEMINEN	4
ESISELVITYKSEN ALUE	4
ALUEEN OMINAISPIIRTEITÄ	5
VÄESTÖJAKAUMA	6
SELVITYKSESSÄ KÄYTETTYJEN KÄSITTEIDEN POHDINTAA	6
NUORET	6
NUORISOTYÖ	7
VAPAA-AIKA.....	8
HARRASTUS	9
LIIKUNTA JA KULTTUURI	9
NUORISOTYÖN HAASTEET	10
II. SELVITYS RIESKA- JA KESKIPISTE-LEADERIN ALUEIDEN NUORTEN VAPAA- AJASTA	12
TAUSTATIETOA SELVITYKSEEN VASTAAJISTA	12
NUORTEN VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUDET	13
HARRASTUKSET	13
VAPAA-AJANVIETTO- JA HARRASTUSMAHDOLLISUUDET	15
<i>Urheilu ja liikunta</i>	15
<i>Kulttuuri</i>	17
<i>Tapahtumat</i>	18
NUORTEN VAPAA-AJANKÄYTTÖ	19
KOTONA JA INTERNETISSÄ.....	20
”HENGAILU KYLILLÄ JA KAVEREILLA”	20
HARRASTUKSISSA.....	21
NUORTEN KOKOONTUMISTILAT	22
TAULUKOT 15 JA 16 . ENEMMISTÖ ALUEEN NUORISTA EI VIETÄ AIKAANSA KUNTIEN NUORISOTILOILLA.	23
KUNNAN NUORISOTOIMI	23
NUORISOTYÖ	24
<i>Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö</i>	24
<i>Osallistuminen yhdistysten toimintaan</i>	25
TIEDOTTAMINEN	26
NUORTEN SOSIAALISET ELINOLOT	26
YSTÄVÄT	26
KIUSAAMINEN	27
SUHDE AIKUISIIN	28

Lähteet**Liitteet**

Johdanto

Esiselvityksen lähtökohtana olivat hankeidean synnyttäneet ajatukset. Huoli nuorten hyvinvoinnista alueella nousi esille Rieska- ja Keskipiste-Leader -ryhmien suunnitelmassa uutta ohjelmakautta vuonna 2005. Nuorten hyvinvoinnissa tärkeässä asemassa on heidän vapaa-aikansa. Mitä nuoret tekevät vapaa-ajallaan? Onko nuorten mielestä vapaa-ajan palveluissa kehittämistä? Miten mahdollisiin epäkohtiin voidaan puuttua? Tässä selvityksessä tuodaan tehdyn kyselyn tulokset esille mutta tuloksia ei tulkita syvällisesti. Selvityksen tulosten myötä esiselvityshanke jo sinälläänkin tuottaa nuorisotyöntekijöille arvokasta tietoa.

Kuntien nuorisotyö on tärkeässä roolissa nuorten vapaa-ajan palveluiden tarjoamisessa. Samassa veneessä palveluja ovat tarjoamassa erilaiset yhdistykset ja seurakunnat. Yhä enemmän myös yritykset tarjoavat vapaa-ajanpalveluja. Kehittyneet viestintäyhteydet ja tekniikka tarjoavat myös oman mausteensa nuorten vapaa-ajan käytölle.

Tiivistettynä **esiselvityksen tarkoituksena** on

- Selvittää miten alueen 13-17 vuotiaat nuoret käyttävät vapaa-aikansa ja mihin suuntaan he haluaisivat kehittää vapaa-aikapalveluja.
- Selvittää alueen nuorisotyön tilaa.

Esiselvityshankkeen **tavoitteena** on saada tietoa alueen

- A) nuorten vapaa-ajan käytöstä,
- B) nuorten toiveista kehittää nuorisotyön ja vapaa-ajan palveluja
- C) nuorten syrjäytymistä aiheuttavista sosiaalisista ongelmista kuten kiusaamisesta ym.

Selvityksen tulosten pohjalta voitaneen todeta että alueen nuorten tila on kohtalaisen hyvä, mutta kehittämiskohteita löytyy. Kuntakohtaisesti aihetta tarkastellen löytyy varmasti ne seikat jotka ovat juuri siinä kunnassa kehittämisen tarpeessa. Tämä selvitys antaa hyvän kipinän ja vertailukohdan oman kunnan nuorten elinolojen ja nuorisotyön arvioimiseksi.

I. Jatkotoimenpiteet: Alueen nuorisotyön tukeminen

Nuorilla oli selvityksessä mahdollisuus arvioida nuorisotyön tavoitavuutta ja laatua. Selvityksen myötä saatiin kuva, myös siitä joukosta, joka ei ole nuorisotyön piirissä. Juuri tämä osa nuorista on iso haaste nuorisotyölle.

Selvityksen pohjalta on mahdollista perustaa hankkeita nuorisotyön tukemiseksi hankealueella. Jo esiselvityksen aikana nuorisotyöntekijöiden parissa heräsi ajatus alueellisesta nuorisotyöntekijästä, jolla olisi mahdollista nähdä koko alueen nuorisotyön kokonaiskuva. Alueellinen nuorisotyöntekijä voisi koota yhteen alueen nuorisotyön osajia ja näin levittää toimivia käytäntöjä ja estää nuorisotyön sudenkuoppia. Nuorisotyön osajien yhteistyön lisääminen alueella voisi nostaa esiin uusia innovatiivisia käytäntöjä käytännön nuorisotyöhön ja näin helpottaa ja tehostaa nuorisotyöntekijöiden työtä.

Alueen nuorisotyön yhteistyön kehittämisen lisäksi hankkeella voisi olla mahdollista kohdentaa resursseja selvityksessä esille tulleisiin yksittäisten kuntien nuorten erityisongelmiin. Uusia hankkeita voidaan suunnata tukemaan jo olemassa olevia nuorisotyön organisaatioita, jolloin työn teho nousee.

Esiselvityksen alue

Hankkeen hyötyjinä ovat *Rieska-* ja *Keskipiste* -leaderin alueen 13-17 vuotiaat nuoret sekä alueella toimivat nuorisotyöntekijät. Alueella on kuntien yhdistymisten vuoksi 16 kuntaa. Vanhan kuntajaon mukaan kuntia on 21. Uusi Siikalatavan kunta käsittää Pulkkilan, Kestilän, Piippolan ja Rantsilan alueet. Alueen toiselta laidalta Kälviän ja Lohtajan alueet ovat liittyneet Kokkolaan sekä 1.1.2010 alkaen Himanka liittyy Kalajokeen. Yhdistyneiden kuntien alueilla nuorisotyötä tehdään yhteistyössä, mutta alueelliset toimintatavat ovat erilaiset, joten tässä hankkeessa on käsitelty kuntia osittain vielä vanhan kuntajaon mukaan.

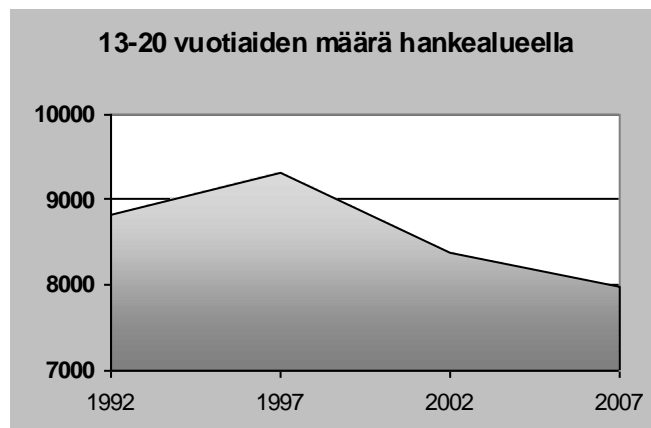
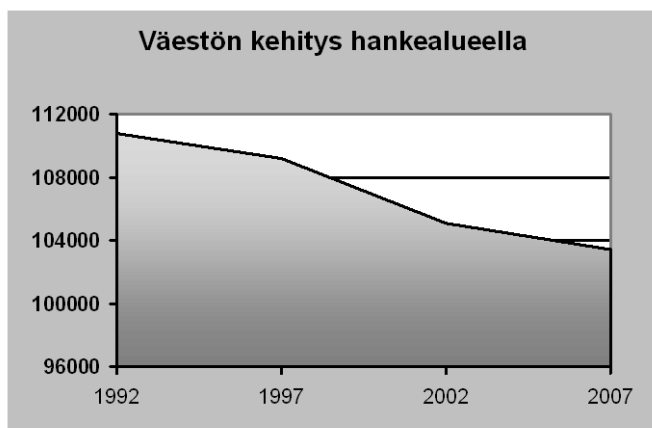
kuva1. Hankealue koostuu Rieska- ja Keskipiste-Leaderin alueista.

Alueen ominaispiirteitä

Alue on suurimmalta osiltaan Pohjois-Pohjanmaalla ja Oulun Eteläinen alue kattaa siitä reilun osan. Oulun Eteläinen 2020 –seminaarissa (2009) puhunut elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen kuvaili Oulun Eteläistä aluetta verkostuneeksi. Ministeri Pekkarinen kuvaili suomalaisen yhteiskunnan kehityksen yhdeksi uhaksi väestömme ikäjakauman, joka vanhenee tulevaisuudessa. Oulun Eteläisen alueen ikäjakauma on Pekkarisen mukaan positiivisempi, koska nuorien ja muun väestön prosentuaalinen suhde on muuta maata parempi. Tilastokeskuksen mukaan 13-17 vuotiaiden osuus Suomen väestöstä on n. 6 %. Hankealueella 13-17 vuotiaiden osuus on n. 8 % ja Alueen erityisenä voimavarana voidaanakin pitää nuoria (www.stat.fi/index.html).

Väestöjakauma

Alueella on vuoden 2007 tietojen mukaan 103 438 asukasta joista 7,7% kuuluu hankkeen kohderyhmään (13-17 vuotiaita.) Hankealueen väestömäärä on ollut loivassa laskussa -90 luvulta saakka. Nuorien määrä alueella kohosi 90 –luvulla, mutta nuorienkin määrä on kääntynyt laskuun 90-luvun lopun jälkeen. (www.stat.fi/index.html).

taulukot1. ja 2. Väestö Rieska- ja Keskipistealueella on ollut laskussa 90-luvulta lähtien. Myös nuorten määrä on laskussa.

Selvityksessä käytettyjen käsitteiden pohdintaa

Hankkeessa keskitytään nuorten *vapaa-ajan* käyttöön, *harrastuksiin*. Lisäksi *nuorisotyön* tukeminen on osa hankkeen tavoitteita. Nämä käsitteet ovat vuosien saatossa muuttuneet epämääräisemmiksi. Keskustelut nuorisotyön verkostojen kanssa ovat muokanneet hankkeen käsitteiden merkitystä. Hankealueella aikaisemmin tehdyt selvitykset ja raportit ovat myös vaikuttaneet käsitteiden merkitykseen. Näin aikaisemmin saatujen tulosten vertaaminen uusiin tuloksiin on mahdollista.

Nuoret

Nuorisotyöntekijöiden on kautta-aikojen ollut vaikea rajata käsitettä *nuori*. Nuorisolaki määrittelee nuoreksi kaikki alle 29 vuotiaat (Nuorisolaki 2006/72). Kempin (1999) mukaan tämän päivän 12- vuotias nuori on nähnyt paljon ja jopa 10- vuotiaat samaistuvat voimakkaasti

nuorisokulttuureihin esim. skeittareihin, hiphoppareihin, hevareihin, skineihin ym. Biologisena prosessina nuoruus on ikävuosien 12-20 välillä (Kemppinen 1999).

Nuoriso tulisi määritellä aina tapauskohtaisesti. Tässä hankkeessa lähtökohtainen ajatus oli kartoittaa yläasteikäisten (7.-9. lk) ja toisen asteen opiskelijoiden mielipiteitä. Selvityksen alkuvaiheessa tutkimusjoukko todettiin liian suureksi toteutettavaksi hankkeen ajankohtana, joten tutkimusjoukko rajattiin 13-17 vuotiaisiin yläkoululaisiin nuoriin.

Nuorisotyö

Samoin kuin *nuoriso* -käsitteen määrittelemisen, on myös *nuorisotyö*- käsitteen määrittelemisen vaikeaa. Nuorisolaki määrittelee, että nuorisotyö

- kohdistuu nuorten omaan ajan käyttöön
- on nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistämistä,
- on nuorten sosiaalista vahvistamista,
- on nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä
- on sukupolvien välistä vuorovaikutusta (Nuorisolaki, 2006/72).

Cederlöf (1998) kuvaa nuorisotyötä monien erilaisten toimintojen kokonaisuudeksi. Ei siis ole olemassa yhtä nuorisotyön perusmuotoa, kuten ei ole olemassa yhdenlaista perusnuortakaan (Cederlöf 1998, 29). Tämän esiselvityshankkeen tuloksena syntyvä raportti hyödyttää erityisesti julkisen sektorin nuorisotyöntekijöitä. Mahdollinen jatkohanke kohdistaa resurssejaan julkisen sektorin toimijoiden tueksi, joten tässä hankkeessa nuorisotyötä tulisi käsitellä julkisen sektorin raameja käyttäen. Tarvittaessa tulevassa hankkeessa tullaan verkostoitumaan myös muilla sektoreilla toimivien nuorisotyön tahojen kanssa.

Kemppinen jakaa kirjassaan Nuoriso 2000- Nuorisotyön käsikirja (1999, 39, 41, 45, 64) julkisen sektorin nuorisotyön kolmeen toimintamuotoon:

1. **Avointen ovien toiminta:** Kaikilla nuorilla on johon kaikilla nuorilla on mahdollisuus tulla mukaan.
2. **Erityisnuorisotyö:** Kohdistuu pääasiassa riskiolosuhteissa elävien nuorten auttamiseen ja tukemiseen.
3. **Työpajatoiminta:** Työpajoista nuoret saavat tukea omille ura- ja opiskelusuunnitelmilleen.

Neljäntenä toimintamuotona Kemppinen (1999) pitää yhteiskunnan muutoksen ja nuorten tarpeiden mukaan räätälöityjä uusia nuorisotyön toimintamuuotoja.

Nuorisotyö käsitteenä menee monesti limittäin esim. erityisnuorisotyön kanssa. Tässä tapauksessa ei ole tarkoituksenmukaista erotella eri toimintamuuotoja liian tarkkaan. Lähtökohtana nuorisotyölle on nuorten toivomukset, jonka mukaan myös hankkeen toimintoja pyritään suuntaamaan.

Vapaa-aika

”Nuorten vapaa-aika on nuorisotyön perinteinen toimintaympäristö.”

Petri Cederlöf

Vapaa-aika on vaikeasti määriteltävissä oleva käsite. Tikan mukaan (1986) vapaa-ajan määrää mitatessa objektiivisesti on vähennettävä pois työaika, koulunkäyntiin käytetty aika, nukkuma-aika, muihin elämän välttämättömyyksiin kuluva aika sekä yhteiskunnallisten velvollisuuksien vaatima aika. Vapaa-aikaan liitetään kuitenkin vapaus, spontaanius ja itseilmaisuus, kun taas sitoutumista vaativiin ja päämääräsuuntautuneisiin harrastuksiin puolestaan vapauden rajoitus, itsekontrolli ja pidättäytyminen (Metsämuuronen 1995). Miellän kuitenkin harrastuksen toimivan vapaa-ajalla joten osittain käsitteet harrastus ja vapaa-aika menevät päällekkäin. Harrastukset ovat yksi keino viettää vapaa-aikaa. Kysymys siitä ovatko nuorten velvoitteet kotona vähentyneet, vaikuttaa myös vapaa-ajan lisääntymiseen.

Jos ajatellaan yhteiskunnan muutosta pidemmällä aikavälillä vapaa-aika käsitteenä kattaa varmasti aikaisempaa enemmän myös kotona vietettyä aikaa. Kotona vietetyn vapaa-ajan luonnetta ovat muuttaneet kotitöiden väheneminen ja kehittyneet viestintäyhteydet esim. kännykkä- ja internetpalvelut. Nuori voi helposti olla yhteydessä toisiin ihmisiin, vaikka onkin fyysisesti kotonaan. Tämä näkökulma on otettava huomioon tutkiessa nuorten vapaa-ajan viettoa. Nuorten sosiaalisten tarpeiden tyydyttämiseksi ei tarvitse enää välttämättä lähteä kotoa.

Jos vapaa-aika määritellään yllämainituin kriteerein, voidaan pelkkä oleskelu kotona kuten tv:n katselu, musiikin kuuntelu ja lukeminen laskea myös vapaa-aikaan kuuluvaksi.

Harrastus

Nuorien vapaa-aika kuluu osittain harrastusten parissa. Käsite *harrastus* on tärkeää määritellä jo kysymyskaavakkeen suunnitteluvaiheessa. Internetissä toimiva nuortenkin suosima tietolähde, vapaa tietosanakirja Wikipedia määrittelee harrastuksen näin: ”**Harrastus** voi olla mitä tahansa vapaa-ajan toimintaa. Harrastuksia tehdään kiinnostuksen ja nautinnon takia, ei sen takia että niistä saisi rahallista palkkiota.” (Wikipedia, 4.3.2009)

Harrastus mielletään usein joksikin ohjatuksi ja säännöllisesti toistuvaksi kerhoksi tms. Tarkemmin asiaa pohtiessa nuorella voi olla paljon vapaa-ajan aktiviteetteja jotka toistuvat säännöllisesti, mutta toiminta on omaehtoista ja sitä ei ole aikuinen ohjaamassa. *Harrastukselle* tyypillisiä ominaisuuksia ovat mieluisuus ja omistautuminen. Tikka (1986) kirjoittaa, että *harraste* harrastuksen kohteena viittaa vapaa-ajan virkistystoimintaan erotuksena työstä. Harrasteet sisältävät esimerkiksi käsityötä, urheilua ja musiikkia. Harrasteet vaihtelevat ja niihin vaikuttavat nuorisokulttuurien trendit ja osittain myös maantieteelliset seikat. Tiheään asutuissa asutuskeskuksissa nuorten suosimat harrasteet ovat osin erilaisia kuin maaseudulla. Hyvä esimerkki tällaisesta vapaa-ajan aktiviteetista on metsästys ja kalastus. Etenkin Pohjois-Suomessa nämä ovat yleisiä nuorten vapaa-ajan viettotapoja. Tässä selvityksessä *harrastuksella* tarkoitetaan *toistuvaa* ja *säännöllistä* toimintaa, joka voi olla ohjattua tai omaehtoista. Käsitettä harraste ei ole eritelty vaan käytetään yhteisnimikettä harrastus.

Liikunta ja kulttuuri

Harrastuksista ja vapaa-ajankäytöistä puhuttaessa usein nousee kaksi isompaa teemaa esille. Nämä ovat liikunta eri tasoilla ja kulttuuri. Myös tässä selvityksessä nuorten aktiviteetit on jaettu joissakin kohdin näihin kahteen käsitteeseen. Myös muita jaotuksia olisi mahdollista tehdä mutta selvitystä tehdessä sitä ei koettu tarpeelliseksi.

Liikunnalla tarkoitetaan tässä selvityksessä fyysistä rasitusta aiheuttavaa vapaaehtoista, mielekästä toimintaa, jolla on positiivisia vaikutuksia ihmisen elimistöön.

Kulttuuri on käsitteenä laaja ja voi käsittää lähes kaiken yhteiskunnastamme. Puhekielessä kulttuuri käsitetään usein taiteiksi. Tässä selvityksessä kulttuuriksi käsitetään sellainen aktiviteetti, jonka koetaan kehittävän ihmisen henkistä kapasiteettia ja sisältävän itseilmaisua. Kulttuuriin lasketaan kuuluvaksi esim. musiikki, taiteet, tanssi, teatteri, elokuvat, kirjallisuus ym.

Nuorisotyön haasteet

Tarkasteltaessa suomalaista nuorisotyötä ja sen haasteita lähitulevaisuudessa mieleeni tulee kaksi asiaa. *Kuntien palvelurakenteen muutos* ja kuntien yhdistymiset aiheuttavat muutoksia julkisen sektorin nuorisotyölle. Yhdistymisten ja muutosten myötä virkoja yhdistellään ja nuorisotyön resursseja arvioidaan uudelleen monessa kunnassa. Väestön ikääntyminen ja eläköityminen antavat kunnille mahdollisuuden vähentää työntekijöiden määrää myös nuoriso- ja vapaa-aikapalvelujen puolella. Suomen Nuorisoyhteistyö Alliansi ry:n ja Suomen Kuntaliiton (2006) yhteistyössä toteuttaman tutkimuksen mukaan 70% kuntien nuorisotyöntekijöistä hoitaa nuorisotoimen ohella muitakin toimialoja. Sukupolven vaihdoksesta puolestaan kertoo se, että tutkimuksen mukaan nuorisotyön tehtävissä toimivat ovat olleet työssä joko suhteellisen pitkään tai ovat vasta aloittaneet.

Se toinen nuorisotyön haasteista mieleen tuleva asia on *nuorten hyvinvointi*. Traagiset koulusurmat ovat vielä elävinä mielessä ja niiden jälkipuinti on edelleen käynnissä. Koko nuorisotyön kentän tulisi miettiä tahollaan ”Mitä voisimme tehdä paremmin, jotta nuoret voisivat paremmin?” Sami Paananen korostaa nuorisotyön ennaltaehkäisevää merkitystä artikkelissaan Jokelan koulusurmien opetuksia nuorisotyölle artikkelisarjassa Kauhajoen jälkipaini (toim. Hoikkala, Suurpää.) Paananen painottaa nuorisotyön tehostamista koko maassa nimenomaan ennaltaehkäisevässä mielessä. Tehostettu nuorisotyö on hänen mielestään yksinkertaisesti sitä, että perusnuorisotyöhön panostetaan nykyistä enemmän resursseja. Perusnuorisotyö on tehokas ennaltaehkäisevä nuorisotyön muoto. Valitettavasti nykyisin monissa kunnissa talous on tiukalla ja nuoriso- ja vapaa-aikapalvelut kärsivät siitä eniten. Hyvin tehty nuorisotyö voi säästää tulevaisuudessa rahaa ja pahimmassa tapauksessa ihmishenkiä, kuten Paananen kirjoittaa artikkelissaan. Nuorisotyö ei kykene tekemään korvaavaa työtä, vaan siinä mukaan kuvioon astuu monialainen yhteistyö, jossa ovat mukana myös terveysalan ammattilaiset. Opetusministeriössä onkin valmisteilla nuorisolain muutos, jossa monialainen yhteistyö nousee entistä tärkeämpään asemaan.

Alueen nuorisotyöntekijöiden kanssa käydyt keskustelut osoittavat että monialaisen yhteistyön tila vaihtelee suuresti eri kunnissa. Toisessa alueen kunnassa nuorisotyöntekijöitä ei hyväksytä yhteistyötiimeihin, kun taas joissakin kunnissa nuorisotoimi koetaan olennaisena osana kunnan monialaista yhteistyötä.

Hoikkala & Suurpään toimittaman artikkelisarjan muiden artikkelien tavoin Paananen korostaa yhteisöllisyyden merkitystä ja lisäämistä ennaltaehkäisevässä työssä. Nuorisotyön tulisi Paanasen mukaan olla vahvasti tekemässä tätä työtä. Samassa artikkelisarjassa Jussi Särkelä peräänkuuluttaa koulujen vastuuta yhteisöllisyyden veturina. Yhteisöllisyyden merkitystä ei varmasti voida kiistää, kun puhutaan nuorten hyvinvoinnista ja elinympäristöstä.

Ajatus nuorisotoimen ja koulun tiiviimmästä yhteistyöstä ei varmasti ole uusi mutta ehdottomasti pohtimisen arvoinen asia. Tässä selvityksessä kysellään nuorten mielipidettä mm. koulun ja nuorisotoimen tiiviimpään yhteistyöhön.

En mene syvemmälle näihin haasteisiin, koska tämän selvityksen tavoite ei ole selvittää nuorisotyön ongelmia. Selvityksen tarkoitus on tuoda nuorisotyössä toimiville suuntaa mihin saatavilla olevia resursseja tulisi käyttää. Mahdollinen jatkohanke voi pureutua tarkemmin nuorisotyön ongelmiin kunnissa ja olla osaltaan tukemassa nuorisotyötä.

II. Selvitys Rieska- ja Keskipiste-Leaderin alueiden nuorten vapaa-ajasta

Taustatietoa selvitykseen vastaajista

Vastauksia saatiin kaikista vanhan kuntajaon mukaisista 21 kunnasta. Kyselyyn vastasi 2903 nuorta. Eniten vastauksia saatiin alueen suurista kunnista Oulaisista (10,9% kaikista vastauksista), Kalajoelta (9,9%) sekä Ylivieskasta (9%).

Vastaajien sukupuolijakauma on tasainen. Tyttöjä vastaajista oli 50,5% ja poikia 49,5%.

Ikäjakauma painottui jonkin verran 13-14 vuotiaisiin (54%). Vastaajista 15-17 vuotiaita oli 45,8%. 0,2% vastaajista ilmoitti iäkseen 18-20 v. tai yli 21 v.

Asuinpaikaa kysyttäessä 52,7% ilmoitti asuvansa *kuntakeskuksessa (kunnan keskusta tai lähiympäristö.)* 47,3% ilmoitti asuinpaikakseen *muu alue*. Kuntien yhdistymiset aiheuttivat jonkin verran mietintää nuorissa. Käsite kuntakeskus ei ollut saadun palautteen mukaan läheskään selvä. Esim. nykyisen Siikalatvan kunnan alueella oli epäselvää missä on uuden kunnan keskus. Kysymyksessä tavoiteltiin kuitenkin alueen toimintojen keskusta eli taajamaa eikä niinkään virallista kunnan keskustaa. Tämä saattaa jonkin verran vääristää tulosta.

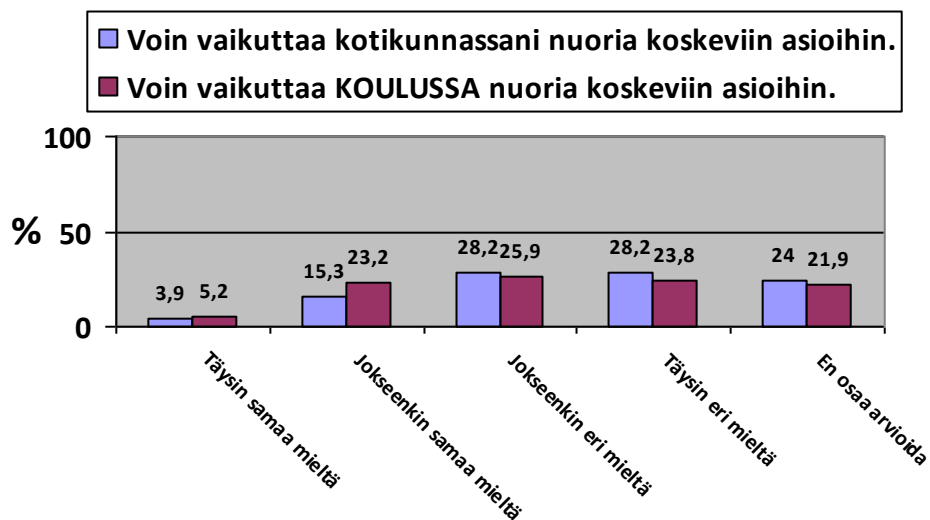

taulukko 3. Perustiedot vastaajista jakautuivat tasaisesti kyselyssä annetuille vaihtoehdoille.

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

Nuorten vaikuttamisesta puhuttaessa ajatukset liittyvät monesti nuorisovaltuustoihin ja muihin virallisiin elimiin, jotka voivat olla mahdollisuus vaikuttaa kunnallispolitiikassa. Helposti unohdetaan että nuoret voivat vaikuttaa elinoloihinsa lähes joka paikassa. Kotona nuoret voivat olla mukana vaikuttamassa kodin yhteisiin sääntöihin. Koulussa oppilaskunta pystyy vaikuttamaan koulun ilmapiiriin, tapahtumiin ja usein jopa hankintoihin.

Esiselvityksessä kävi ilmi että alueen nuoret eivät koe vahvasti pystyvänsä vaikuttamaan nuoria koskeviin asioihin. **56,4 %** eli hieman yli puolet vastaajista oli joko jokseenkin- tai täysin eri mieltä väitteeseen ”*Voin vaikuttaa kotikunnassani nuoria koskeviin asioihin.*” Koulussa vaikuttaminen koettiin hieman paremmaksi.

Taulukko 4. Yli puolet alueen nuorista ei koe voivansa vaikuttaa nuoria koskeviin asioihin.

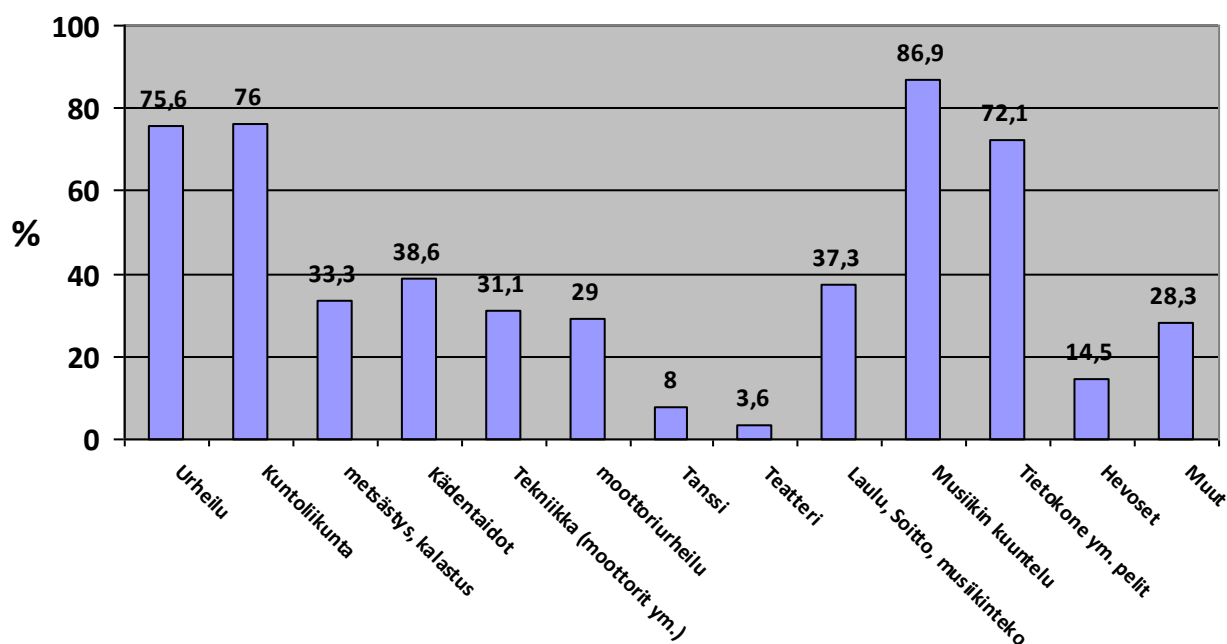
Harrastukset

53% vastanneista ilmoitti osallistuvansa vähintään kerran viikossa ohjattuun harrastustoimintaan. Ohjatun harrastustoiminnan tarjontaan nuoret olivat jotakuinkin tyytyväisiä. Nuorilta kysyttiin mielipidettä seuraavaan väittämään: ”*Tarjonta ohjattuun harrastustoimintaan on riittävän monipuolista tarpeisiini.*” **54,9%** vastaajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä.

Täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä oli **34,8%** vastaajista. Loput 10,2% eivät osanneet arvioida väittämää.

Nuorille yleiset harrastukset kuten *musiikin kuuntelu* (**86,9%**) ja *tietokoneella ym. pelaaminen* (**72,1%**) olivat myös tämän selvityksen alueella suosittuja harrastuksia. Hyvää vastapainoa passiivisille harrastuksille tuovat liikunnalliset harrastukset. Alueen nuoret ovat selvästi liikunnallisesti orientoituneita. Tulokset osoittavat että *urheilua* harrastaa **75,6%** alueen nuorista ja *kuntoliikuntaa* **76%** nuorista. Vähiten suosituimpia harrastuksia alueella ovat *teatteri* (3,6%) ja *tanssi* (8%).

Harrastuksesi (säännöllistä, mielekästä toimintaa)?

Taulukko 5. Musiikin kuuntelu, urheilu, kuntoliikunta ja tietokone ym. pelit ovat nuorten suosituimpia harrastuksia.

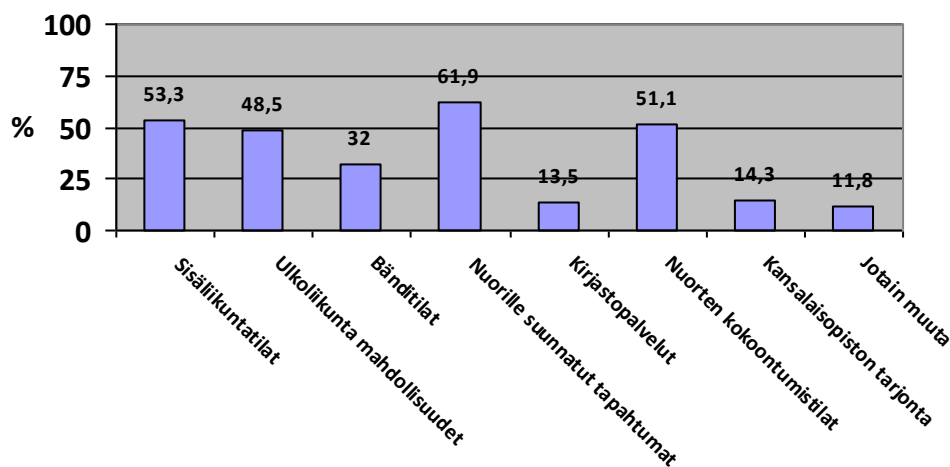
Muut kohdassa nuorilla oli mahdollisuus vastata avoimeen kysymykseen mitä muuta sellaista harrastaa, joka ei kuulu mainittuihin kategorioihin. Eniten mainintoja sai *lukeminen/kirjoittaminen* sekä *Airsoft*. Myös *kerhotoiminta (Partio, 4H, VPK)* ja *rulla-/lumilautailu* saivat paljon mainintoja.

Vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuudet

Vastaajista vain noin puolet (52,7%) asuu kuntakeskuksessa. Siitä huolimatta vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuudet ovat vastaajien mielestä helposti saatavilla. Väitteeseen ”Vapaa-ajan palvelut ovat minulle helposti saatavilla.” vastasi täysin samaa mieltä 22,7% ja jokseenkin samaa mieltä 44,1%.

Selvityksessä kysyttiin mitä vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksia tulisi kehittää. Eniten kehittämistä nuorten mielestä on tapahtumissa (61,9%) ja liikuntamahdollisuuksissa (53,3% ja 48,5%). Myös bänditilojen kehittämistä pidetään tärkeänä (32%)

Mitä seuraavista asioista parantaisit kotikuntasi vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksista? Valitse mielestäsi kolme tärkeintä kehittämiskohdetta.

Taulukko 6. Alueen nuoret valitsivat tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi nuorille suunnatut tapahtumat.

Urheilu ja liikunta

Alueen nuoret pitävät urheilumahdollisuuksia kotiseudullaan hyvänä. Reilusti yli puolet vastaajista oli joko täysin samaa mieltä (23,3%) tai jokseenkin samaa mieltä (52,9%) väitteeseen ”Kunnassani

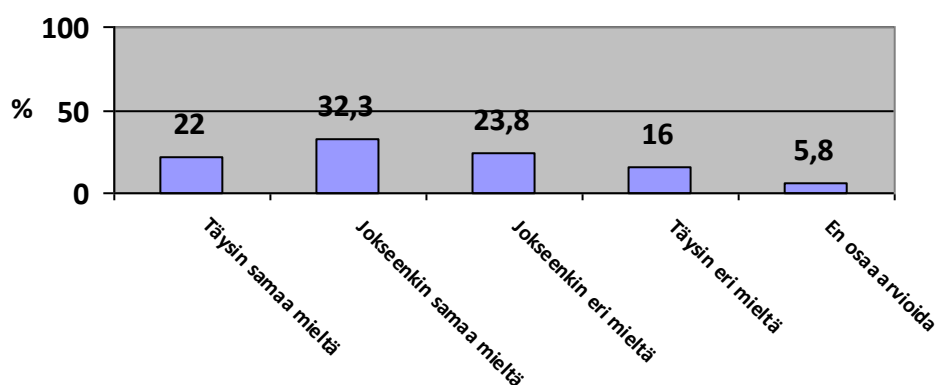
on hyvät mahdollisuudet talviurheiluun.” Kesäurheilumahdollisuuksiin vastattiin lähes samalla jakaumalla. ”Kunnassani on hyvät mahdollisuudet kesäurheiluun.” –väitteeseen vastaajista oli täysin samaa mieltä 31,6% ja jokseenkin samaa mieltä oli 50,4%.

Kysyttäessä mitä parannettavaa kotikuntasi vapaa-ajanvietto ja harrastusmahdollisuuksissa on, ulko- ja sisäliikuntamahdollisuudet koettiin vahvoina kehittämiskohteina. Sisäliikuntatilojen kehittämisen valitsi **53,3%** ja ulkoliikuntamahdollisuuksien **48,5%** vastaajista (taulukko 6.)

Vastaukset tyytyväisyyden ja kehittämistoiveiden osalta ovat ristiriitaisia. Nuoret harrastavat paljon urheilua ja liikuntaa (taulukko 5.), joten tulokset voisi tulkita niin että vaikka mahdollisuuksiin ollaankin tyytyväisiä, niitä toivottaisiin kehitettävän edelleen. Vastaajat käyttivät jonkin verran ”jotain muuta” -kysymyksen avointa vastauskenttää tarkentaakseen toiveitaan. Urheilu- ja liikuntapaikoista huomattavan paljon mainintoja saivat jäähalli, jalkapallohalli, skeittipaikka ja moottoriurheilupaikat.

Selvityksessä kysyttiin kiinnostusta erilaisiin tapahtumiin. Urheilutapahtumat kiinnostavat alueen nuoria eniten. Kiinnostus urheilutapahtumiin on varmasti yhteydessä urheilun ja liikunnan suosioon harrastuksena (taulukko 7.)

Olen kiinnostunut urheilutapahtumista.

Taulukko 7. Alueen nuoret ovat jonkin verran kiinnostuneita urheilutapahtumista.

Kulttuuri

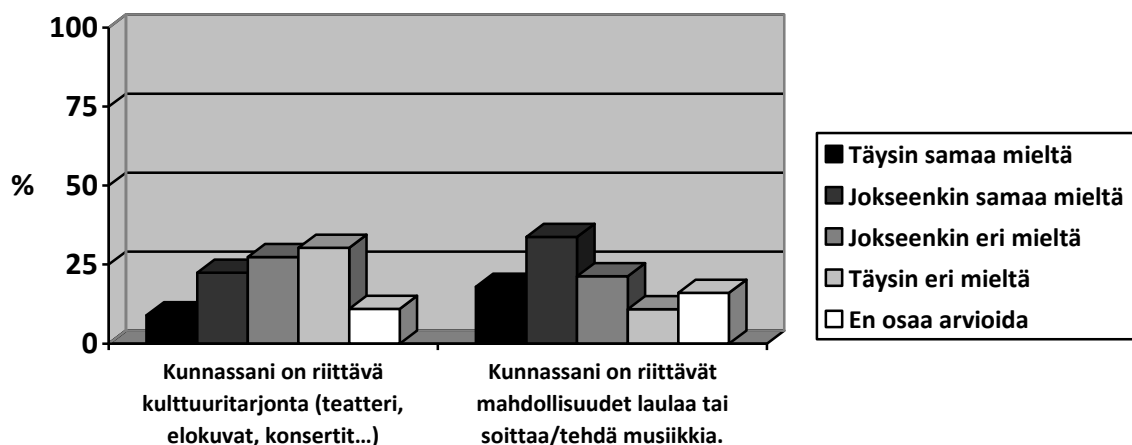
Tässä selvityksessä kulttuuriksi käsitetään taulukossa esiintyvät seuraavat harrastukset: musiikki (*laulu, soitto, musiikin teko*), *konsertit, teatteri, elokuvat, tanssi ja käden taidot*. Myös *muut* harrastukset kohdassa esiin tulleet *lukeminen ja kirjoittaminen* käsitetään kulttuuriksi.

Kulttuuritarjontaan nuoret eivät ole selvityksen mukaan tyytyväisiä. Selvityksessä väitettiin, että ”*Kunnassani on riittävä kulttuuritarjonta (teatteri, elokuvat, konsertit...)*”. **57,7%** vastaajista oli joko *täysin eri mieltä* tai *jokseenkin eri mieltä*. **31,4%** vastaajista oli joko *täysin samaa mieltä* tai *jokseenkin samaa mieltä*. Loput 11% eivät osanneet arvioida.

Taulukosta selviää, että kulttuuriharrastuksista kehittämistä nähdään eniten tapahtumien ja bänditilojen osalta. Kansalaisopiston ja kirjaston palveluiden kehittämisen lisäksi *muut* kohdassa mainintoja saivat elokuvateatteri, nuorten teatteri ja erilaiset tanssikerhot.

Kulttuurin osallistuvaan harrastamiseen siten, että voi aktiivisesti ilmaista itseään, alueen nuoret ovat tyytyväisiä. **51%** nuorista vastasi joko *täysin samaa mieltä* tai *jokseenkin samaa mieltä* väitteeseen ”*Kunnassani on riittävät mahdollisuudet laulaa tai soittaa/tehdä musiikkia.*”

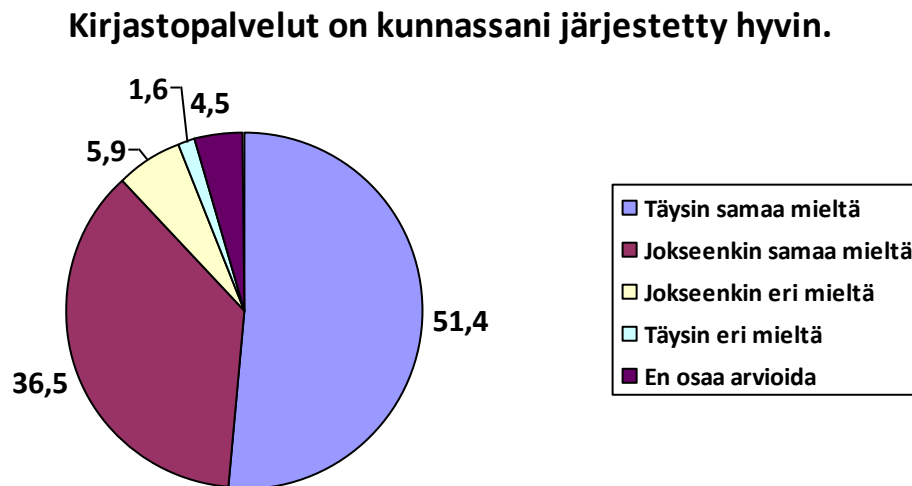
Tyytyväisyys kulttuurin harrastamiseen omissa kunnassa.

Taulukko 8. Kulttuuritarjontaan nuoret eivät ole tyytyväisiä, mutta mahdollisuuksiin kulttuurin osallistuvaan harrastamiseen ollaan jokseenkin tyytyväisiä.

Kirjastojen toiminta on tärkeä osa kuntien kulttuuripalveluja. Selvityksessä kysyttiin nuorten mielipidettä kuntien kirjastopalveluista väitteellä ”Kirjastopalvelut on järjestetty kunnassani hyvin.”

Nuoret ovat erittäin tyytyväisiä kirjastopalveluihin. Lähes kaikki (87,9%) vastasivat väitteeseen täysin samaa mieltä (51,4%) tai jokseenkin samaa mieltä (36,5%).

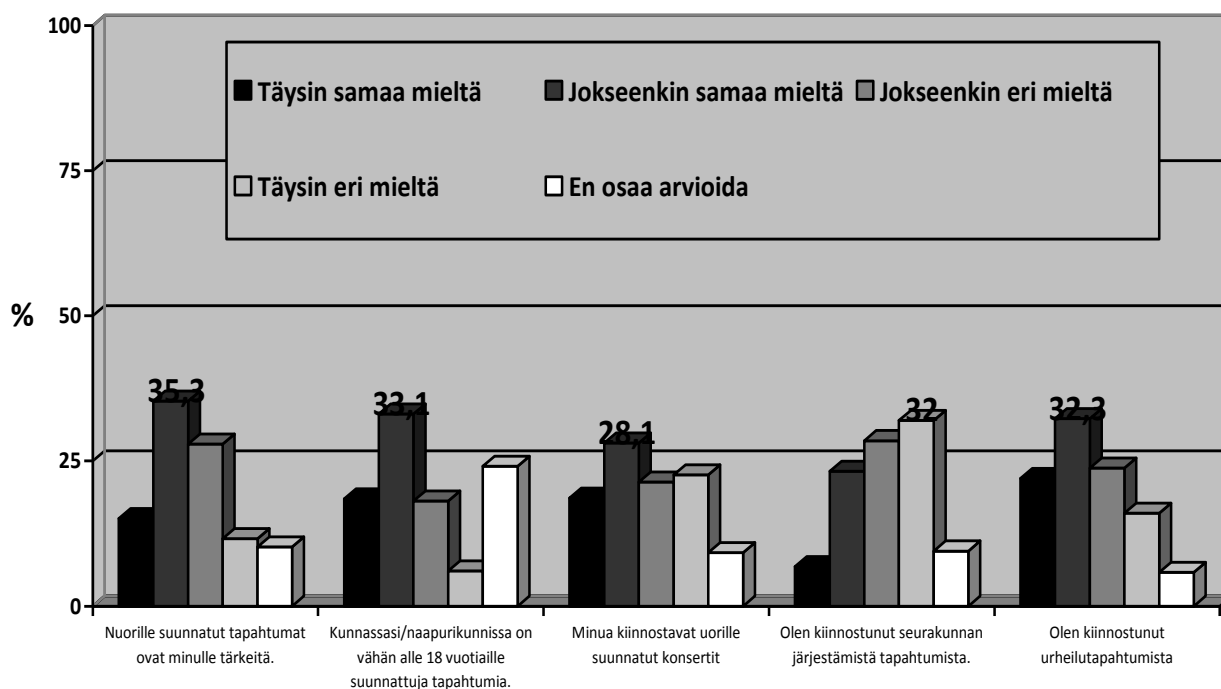

Taulukko 9 . Nuoret ovat tyytyväisiä kuntien kirjastopalveluihin.

Tapahtumat

Nuorille suunnatut tapahtumat olivat nuorten mielestä suurin kehittämisen kohde (taulukko 6.)

54,4% vastaajista kokee nuorille suunnatut tapahtumat itselle tärkeiksi. Nuoret eivät ole tyytyväisiä omassa- ja naapurikunnissa järjestettävien tapahtumien määrään. Tämä kävi ilmi, kun nuorilta kysyttiin mielipidettä väitteeseen ”kunnassani/naapurikunnissa on vähän alle 18 vuotiaille suunnattuja tapahtumia.” 51,6% nuorista on täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä. Selvityksen tulokset osoittavat, että eniten kiinnostusta herättävät aikaisemmin mainittujen urheilutapahtumien lisäksi, nuorille suunnatut konsertit. Väitteeseen ”Olen kiinnostunut seurakunnan järjestämistä tapahtumista” 60,5% nuorista vastasi täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä.

Taulukko 10 . Nuorten mielestä heille suunnatut tapahtumat ovat tärkeitä ja kokevat, että niitä järjestetään liian vähän.

Nuorten vapaa-ajankäyttö

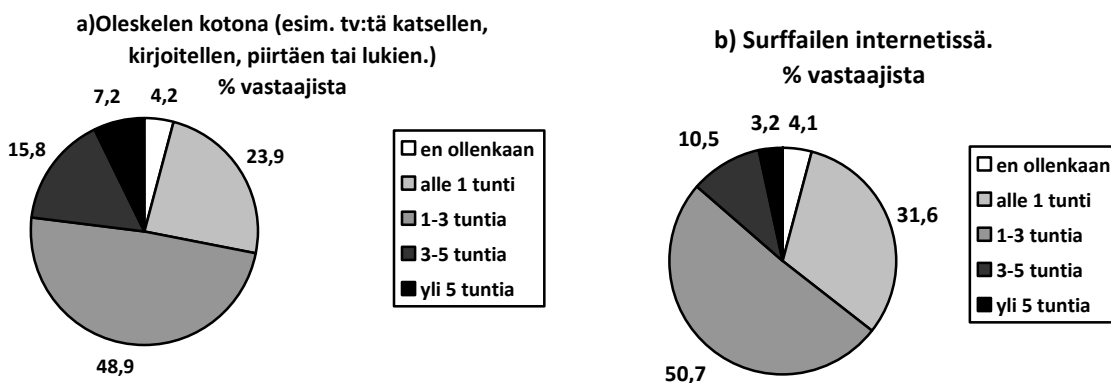
Selvityksessä kartoitettiin nuorten vapaa-ajankäyttöä, kysymällä miten he kuluttavat koulu- ja kotivelvoitteiden ulkopuolisen ajan. Nuorille annettiin seitsemän toiminnan aluetta ja heitä pyydettiin valitsemaan kuhunkin toimintaan käytetty keskimääräinen aika arkipäivänä. Kysymyksessä tiedusteltiin valveillaoloaikaa, joten nukkumiseen käytettyä aikaa ei lasketa.

Ajankäyttöä kysyttäessä nuorilla oli mahdollisuus kirjoittaa kohtaan *muut* sellaisia ajanviettotapoja, jotka eivät sovi annettuihin kategorioihin. Reilusti eniten mainintoja saivat kaikenlaiset *mopoiluun* ja niiden korjaamiseen liittyvät toiminnot. Myös *lenkkeily* ja *eläinten hoito* mainittiin usein.

Kotona ja internetissä

Selvityksen tulosten perusteella nuoret viettävät kotona vapaa-aikaansa vaihtelevasti. **23,9%** nuorista vastaa viettävänsä kotona alle yhden tunnin päivässä. Enemmistö vastaajista (**48,9%**) viettää kotona keskimäärin 1-3 tuntia päivässä. **15,8%** vastaajista viettää kotona 3-5 tuntia. Jopa **4,2%** nuorista ilmoittaa, ettei vietä kotona ollenkaan vapaa-aikaansa. Tulokseen voivat toki vaikuttaa useat seikat. Nuoret voivat asua muualla kuin kotonaan esim. sijaiskodissa, sukulaisten luona tai asuntolassa.

Internetissä surffailu voi tapahtua myös kotona, mutta kuten aikaisemmin on mainittu se voi korvata sosiaalisen tarpeen tyydyttämisen, mikä ennen on tehty kodin ulkopuolella. Selvityksen mukaan alueen nuoret viettävät internetissä oleskeluun useita tunteja vuorokaudessa. **31,6%** vastaajista viettää internetissä alle yhden tunnin päivässä. Puolet, eli **50,7%** vastaajista käyttää netissä surffailuun 1-3 tuntia päivässä. **10,5%** vastaajista käyttää internetissä oleskeluun 3-5 tuntia ja **3,2%** yli viisi tuntia.

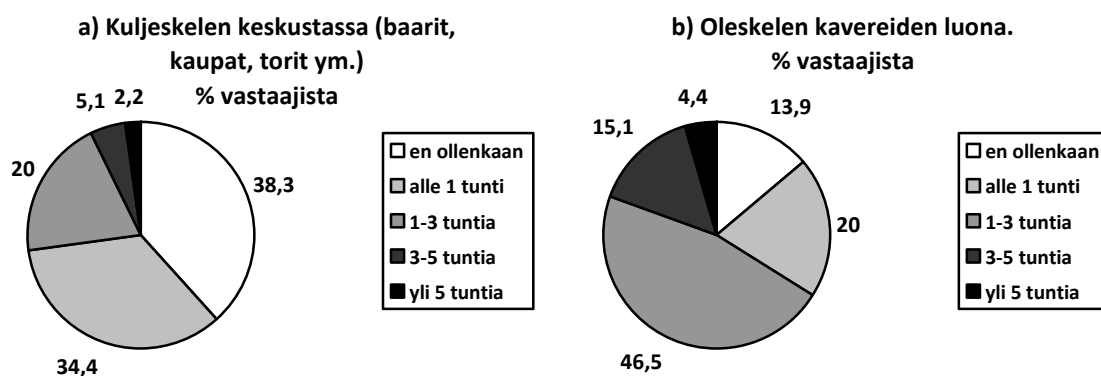
Taulukko 11 a ja b . Kotona vietetään vapaa-aikaa keskimäärin 1-3 tuntia päivässä. Puolet vastaajista käyttää internetissä aikaa 1-3 tuntia päivässä

”Hengailu kylillä ja kavereilla”

Nuoret ovat kautta aikojen kokoontuneet kylien ja kaupunkien keskustoihin viettämään vapaa-aikaansa ilman, että siellä olisi jotain järjestettyä toimintaa. Keskustassa kuljeskeluun hankealueen nuoret käyttävät edelleen aikaa. Kuitenkin **38,3%** vastaajista ilmoittaa, ettei käytä ollenkaan aikaa kyseiseen toimintaan. **34,4%** vastaajista käyttää keskustassa kuljeskeluun alle yhden tunnin

päivässä. **20%** alueen nuorista kuljeskelee keskustassa 3-5 tuntia ja 5,1% 3-5 tuntia. **2,2%** nuorista ilmoittaa viettävänsä yli 5 tuntia päivässä keskustassa kuljeskeluun.

Vapaa-aikapalvelujen kehittämistä (taulukko 6.) kysyttäessä *muut* –kohtaan tuli mainintoja keskustan kehittämiseksi. Nuoret toivoivat *kahviloita*, joissa nuoret voisivat viettää aikaansa. Pyydettiin myös *lämmittelypaikkoja klo 22 jälkeen* ja *yöpaikkoja nuorille!*

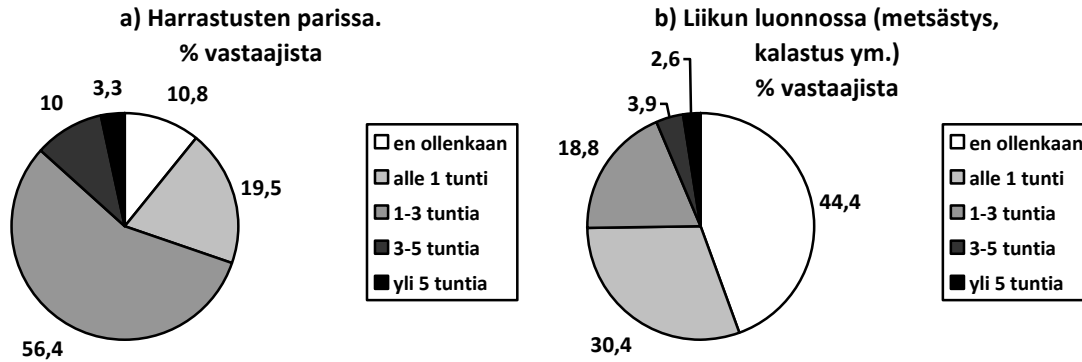

Taulukko 12 a ja b . Lähes 40% nuorista ei vietä ollenkaan aikaansa keskustassa kuljeskellen. Sen sijaan lähes puolet vastaajista viettää aikaansa kavereiden luona 1-3 tuntia päivässä.

Harrastuksissa

Selvityksessä kysyttiin harrastuksissa vietettyä aikaa. Pohdintaa herättää ovatko nuoret osanneet tulkita harrastuksen kuten kysymyksessä 5. Harrastuksen ei siis tarvitse olla ohjattua toimintaa. Yli puolet (**56,4%**) vastaajista ilmoitti käyttävänsä harrastuksiin 1-3 tuntia päivässä. **10,8%** vastaajista ilmoitti ettei käytä harrastuksiin aikaa ollenkaan.

Luonto ja luonnossa liikkuminen on yksi hankealueen erityispiirteistä. Selvityksessä haluttiin eritellä kuinka paljon nuoret käyttävät aikaa luonnossa liikkumiseen. Lähes puolet (**44,4%**) vastaajista ei vietä aikaansa luonnossa liikkumiseen ollenkaan ja 30,4% nuorista viettää aikaa luonnossa alle 1 tuntia päivässä. Vain **25,3%** viettää aikaansa luonnossa yli tunnin.

Taulukko 14 a ja b. Yli puolet vastaajista käyttää harrastuksiin 1-3 tuntia päivässä. Lähes puolet vastaajista ei liiku luonnossa ollenkaan.

Nuorten kokoontumistilat

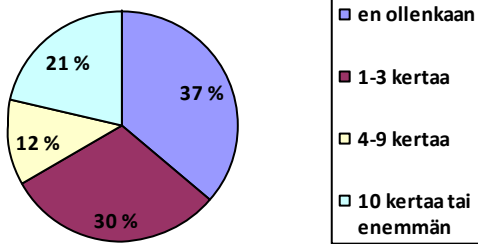
Keväällä 2009 kokoontui joukko nuorisotyöntekijöitä, Oulun lääninhallituksen nuorisotoimen tarkastajan Tuula Lehmusvuoren kanssa Nuori&Tila seminaariin Haapavedelle. Seminaarissa pohdittiin nuorisotiloja ja niiden toimintaa useasta näkökulmasta.

Seminaarissa tultiin siihen tulokseen, että nuorisotila on nuorille kohtaupaikka, jossa tavataan kavereita. Nuorisotila on erityisesti sosiaalinen paikka, jossa nuoret ovat vuorovaikutuksessa aikuisten ja toisten nuorten kanssa. Myös yhteisöllisyyden muodostuminen ja ryhmässä toimiminen koettiin tärkeäksi osaksi nuorisotilatoimintaa. Nuorisotila on nuorille ”olohuone”, jossa voi olla oma itsensä. Ennen kaikkea nuorisotilan tulisi olla paikka, jonka persoonallisuus rakentuu ja muuttuu käyttäjiensä kautta.

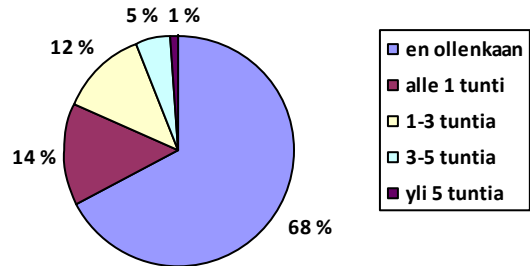
Kyselyn avulla selvitettiin nuorten käyntiä kunnan nuorisotilalla. **37%** alueen nuorista ei ole käynyt oman kuntansa nuorisotilalla viimeisen vuoden aikana ollenkaan. **30%** vastaajista on käynyt 1-3 kertaa, **12%** 4-9 kertaa ja **21%** vähintään 10 kertaa.

Selvityksessä pyrittiin selvittämään nuorisotilalla käynnin määrän lisäksi myös siellä vietetyn ajan pituutta. **14%** niistä, jotka käyvät nuorisotilalla säännöllisesti viettävät siellä aikaa alle 1 tunnin. **12%** vastaajista viettää nuorisotilalla keskimäärin 1-3 tuntia normaalina arkipäivänä. Vähemmistö (**6%**) vastaajista viettää nuorisotilalla enemmän kuin 3 tuntia aikaa.

Olen käynyt kunnan nuorisotilalla viimeisen vuoden aikana...

Vietän normaalina arkipäivänä aikaa nuorisotilalla...

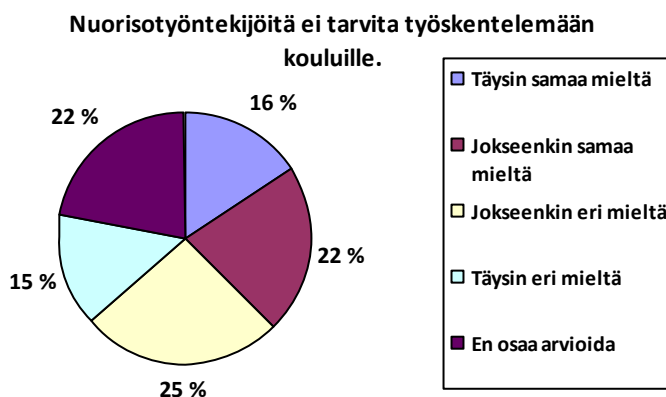
Taulukot 14 ja 15 . Enemmistö alueen nuorista ei vietä aikaansa kuntien nuorisotiloilla.

Kun nuorilta kysyttiin mitä parannettavaa kotikunnan vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksissa on (taulukko 6.), niin **51%** nuorista valitsi nuorten kokoontumistilat yhdeksi kehittämiskohteeksi.

Kunnan nuorisotoimi

Arvokasta nuorisotyötä tehdään kunnissa monella sektorilla. Kuten alussa mainittiin, tämä selvitys tarkastelee nuorisotyötä pääsääntöisesti julkisella sektorilla. Eri nuorisotyön toimijat tekevät yhteistyötä ja näin ollen toiminnot menevät joissakin kohdin limittäin myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Aikaisemmin *Nuorisotyön haasteet* kappaleessa mainittu yhteisöllisyys ja sen myötä koulun ja nuorisotoimen tiiviimpi yhteistyö oli yksi selvityksen aiheista. Nuorilta pyydettiin mielipidettä väittämään ”Nuorisotyöntekijöitä ei tarvita työskentelemään kouluille.” Vastaukset jakautuivat tasaisesti. **15,9%** vastaajista oli *täysin samaa mieltä* ja **21,6%** *jokseenkin samaa mieltä*. 25,8% oli jokseenkin eri mieltä ja 14,6% täysin eri mieltä. 22,1% ei osannut arvioida väitettä.

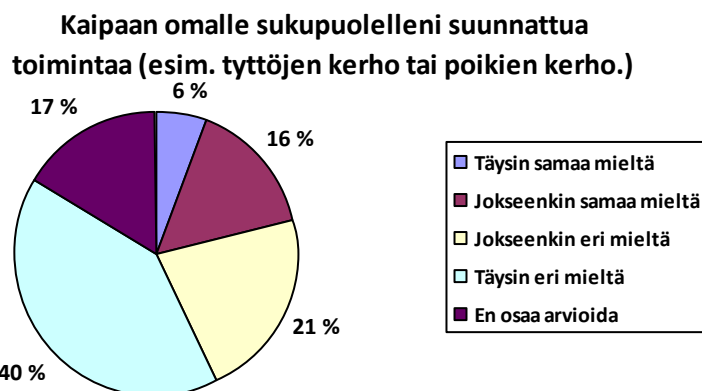
Taulukko 16. Mielipiteet nuorisotyöntekijöiden työskentelystä kouluilla jakaa mielipiteitä.

Nuorisotyö

Nuorisotyötä kunnassa selvitettiin väittämien avulla. Pääpaino oli nuorisotilatyössä, mutta muutakin pyrittiin selvittämään. Aiheita olivat sukupuolisensitiivisen nuorisotyön terve, nuorisotyöntekijöiden tuominen enemmän kouluille, osallistuminen yhdistysten toimintaan ja kokemus siitä miten nuoria kuunnellaan ja kokevatko he voivansa vaikuttaa asioihin.

Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö

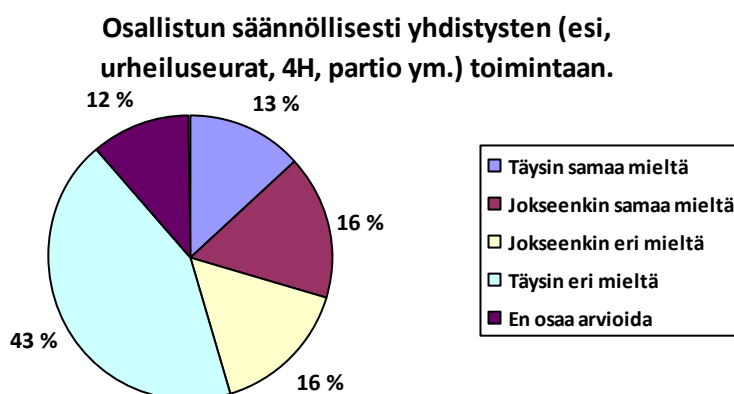
Oulussa ja Kainuussa tyttöjen talo tai tyttöjen kerho on suosittu nuorisotyön muoto. Selvityksessä kysyttiin mielipidettä hankealueen nuorilta vastaavanlaiseen toimintaan väitteellä ”*Kaipaani omalle sukupuolelleni suunnattua toimintaa (esim. tyttöjen kerho tai poikien kerho.)*” **40,8%** vastaajista oli *täysin eri mieltä* ja **21,5%** *jokseenkin eri mieltä*. **5,7%** vastaajista oli *täysin samaa mieltä* ja **15,5%** *jokseenkin samaa mieltä*. Tulosten perusteella voitaneen sanoa, että suuri osa hankealueen nuorista ei kaipaa erityisesti omalle sukupuolelle suunnattua toimintaa.

Taulukko 17. Alueen nuoret eivät näytä kaipaavan erityisesti omalle sukupuolelle suunnattua nuorisotyötä.

Osallistuminen yhdistysten toimintaan

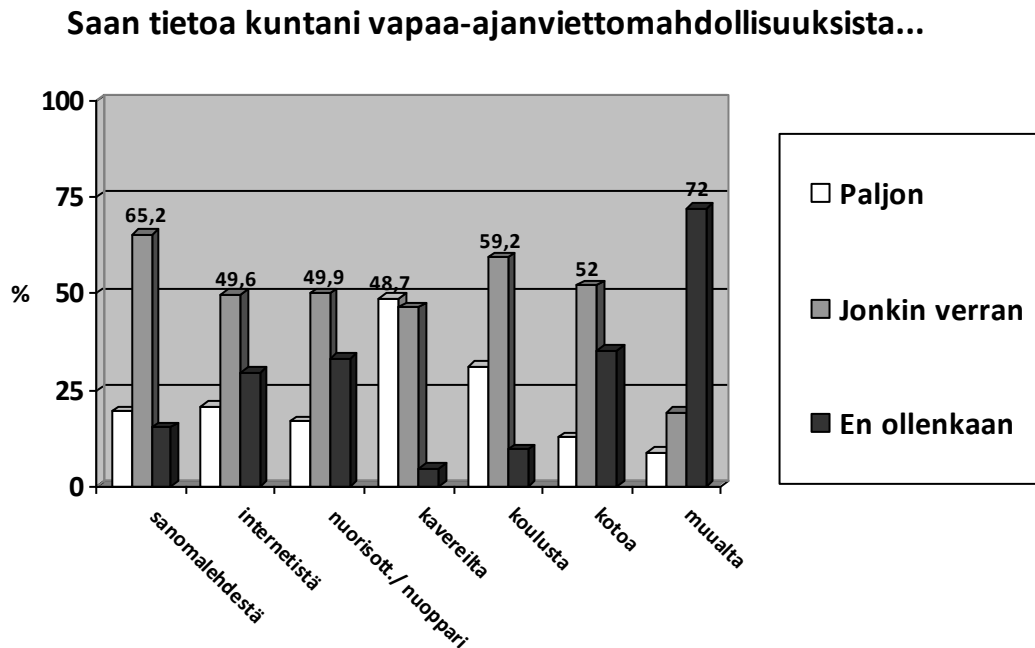
Yhdistysten toimintaan voi osallistua monella tavalla. Avoimista vastauksista kävi ilmi että aika monet nuoret harrastavat yhdistystoimintaa myös ohjaajan roolissa. Tässä kysymyksessä ei eritelty osallistumisen tapaa vaan pelkkää määrää. **29%** vastaajista vastas joko täysin- tai jokseenkin samaa mieltä väitteeseen ” Osallistun säännöllisesti yhdistysten toimintaan.” Enemmistö (**59%**) vastaajista vastasi joko täysin- tai jokseenkin erimieltä. **12 %** nuorista ei osannut arvioida.

Taulukko 18. Alueen nuorista enemmistö ei osallistu säännöllisesti yhdistysten toimintaan.

Tiedottaminen

Kyselyn avulla selvitettiin mistä nuoret saavat tietoa oman kuntansa vapaa-ajanviettomahdollisuuksista. Eniten nuoret näyttävät saavan tietoa kavereiltaan. Myös koulusta ja sanomalehdestä he saavat jonkin verran tietoa.

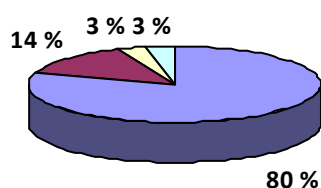
Taulukko 19. Nuoret saavat tietoa monesta lähteestä.

Nuorten sosiaaliset elinolot

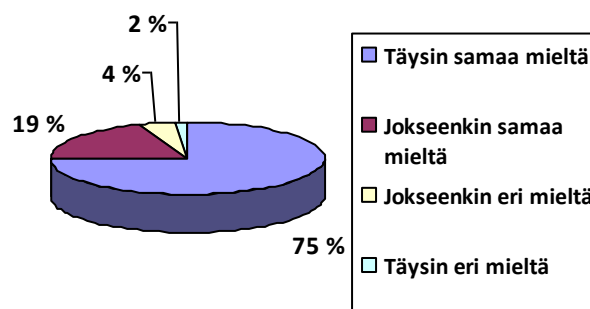
Ystävät

Alueen nuorten sosiaaliset suhteet ovat selvityksen mukaan hyvällä mallilla. **80%** vastaajista ilmoitti että hänellä on vähintään yksi hyvä ystävä jolle voi kertoa tärkeitä asioita. Ainoastaan **6%** nuorista vastasi ettei hänellä ole läheistä ystävää. **75%** vastaajista ilmoitti että hänellä on riittävästi kavereita. Tässäkin kysymyksessä **6%** nuorista vastasi ettei hänellä ole riittävästi kavereita.

Minulla on vähintään yksi ystävä, jolle join kertoa tärkeitä asioita.

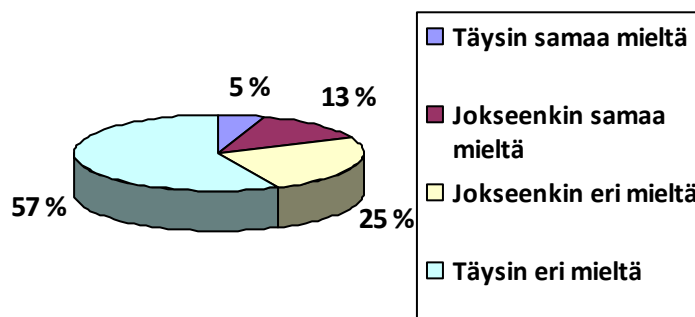
Minulla on riittävästi kavereita.

Taulukko 20 a ja b. Nuoret kokevat että heillä on riittävästi kavereita.

Nuorilta kysyttiin kokevatko he olevansa yksinäisiä. **18,5%** nuorista vastasi kokevansa itsensä usein yksinäiseksi ainakin jossakin määrin. Vaikka heillä on selvityksen mukaan kaverisuhteet hyvin, on huolestuttavaa, että lähes joka viides kokee itsensä jossain määrin yksinäiseksi.

Koen itseni usein yksinäiseksi.

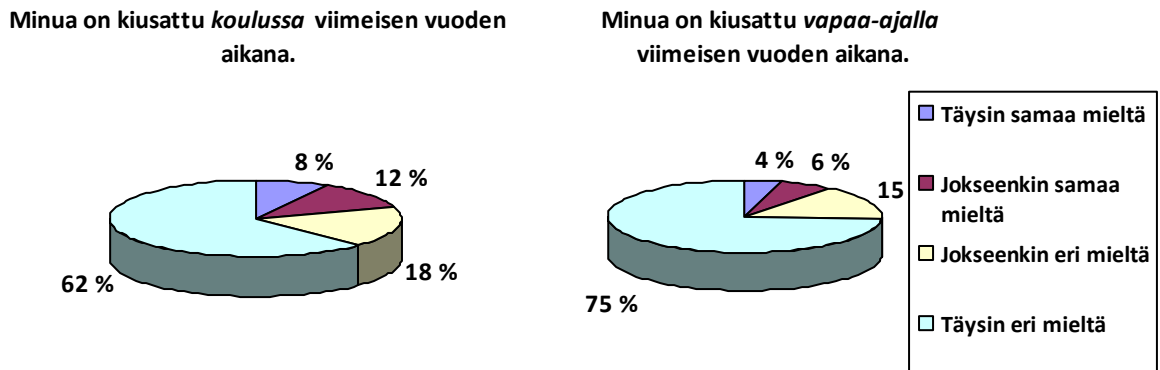

Taulukko 21. Lähes joka viides alueen nuorista kokee olevansa jossain määrin yksinäinen.

Kiusaaminen

Huolestuttavan moni alueen nuorista kokee tulleen kiusatuksi joko koulussa tai vapaa-ajalla. Joka viides vastaajista eli **20%** kokee tulleen kiusatuksi jossain määrin viimeisen vuoden aikana. Vapaa-ajalla kiusatuksi tuleminen on ollut vähäisempää. **10 %** vastaajista kokee tulleen kiusatuksi vapaa-ajalla.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus on tekemässä kouluterveyskyselyssä (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2009) on vuosina 2003, 2005 ja 2007 7% 8. ja 9. luokkalaisista Pohjois-Pohjanmaalla asuvista vastannut tulleen koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa.

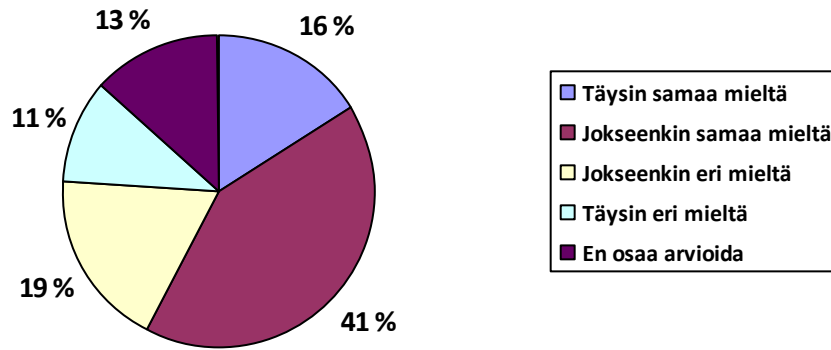
Taulukko 22. Huolestuttavan moni alueen nuorista kokee tulevansa kiusatuksi joko koulussa tai vapaa-ajalla.

Suhde aikuisiin

Suurin osa nuorista kokee että heillä on lähellään aikuisia joille he voivat kertoa asioistaan. Nuorille esitettiin väite: ”Minulla ei ole ketään aikuista, jolle voin kertoa asioitani.” **58,8%** vastasi olevansa täysin eri mieltä ja **22,9%** jokseenkin eri mieltä. **5,4%** vastaajista oli täysin samaa mieltä ja **12,8%** jokseenkin samaa mieltä.

Nuorilta kysyttiin myös kuuntelevatko aikuiset mitä nuorilla on asiaa. Vain **16,2%** oli täysin samaa mieltä väitteen ”Aikuiset kuuntelevat mitä minulla on asiaa.” kanssa. **41,3%** vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä. **29,1%** vastaajista oli täysin eri mieltä (**10,6%**) tai jokseenkin eri mieltä (**18,5%**).

**Aikuiset kuuntelevat yleensä mitä minulla on
asiaa.**

Taulukko 23. 30% nuorista kokee, että aikuiset eivät kuuntele mitä heillä on asiaa

Lähteet

Cederlöf, Petri. 1998. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys. Opetusministeriö, Nuorisoasiain neuvottelukunta. Helsinki: Nykypaino Oy

Kempainen, Pertti. 1999. Nuoriso 2000 – nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Hakapaino Oy

Hoikkala, Tommi ja Suurpää, Leena toim. Kauhajoen jälkipaini. Nuorisotutkijoiden ja ammattilaisten puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto, verkkojulkaisuja 25. Helsinki. Saatavilla osoitteessa <<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/kauhajoki.pdf>>

Kurikka, P., Tahvanainen, J., Sahi, L., Paju, P., Cantell, M., Hanhineva, T., Koste, A. Kunnallisen nuorisotyön tulevaisuuden odotukset – tutkimus, Suomen Kuntaliitto ja Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, 2006, saatavilla osoitteessa <http://www.alli.fi/sivu.php?artikkeli_id=1494>

Metsämuuronen, Jari (1995) Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping: teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksen tutkimuksia 146. Helsingin yliopisto, Helsinki,

Nuorisolaki, 27.1.2006/72

Nuori & Tila –seminaari 26.2.2009. Haapaveden Opisto, Haapavesi

Pekkarinen, Mauri. 2009. Oulun Eteläinen 2020 –seminaari 25.2.2009. Ylivieskatalo Akustiikka, Ylivieska.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2009. <http://info.stakes.fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/oulu.htm> luettu 11.10.2009.

Tikka, Tyyne (1986) Peruskoulunuori ja vapaa-aika. Kasvatustieteen laudaturtyö. Käyttäytymistieteiden laitos, Kasvatustieteiden tiedekunta, Oulun yliopisto, Oulu.

Tilastokeskus 2009, Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat/ Väestö iän (1-v.), sukupuolen ja kielen mukaan alueittain 1990 - 2007 , (27.2.2009), saatavilla osoitteessa: www.stat.fi/index.html

Wikipedia –vapaa tietosanakirja, <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Harrastus>> luettu 4.3.2009

Selvitys nuorten vapaa-ajan käytöstä ja toiveista vapaa-aikapalvelujen kehittämiseksi.

Kyselyyn vastataan nimettömänä, joten vastauksista ei käy ilmi yksittäisen vastaajan henkilöllisyys.
Vastaa **oman** mielipiteesi mukaan.

1. **Kumpaa sukupuolta olet?**

- tyttö
 poika

2. **Sinun ikäsi?**

- 13-14
 15-17
 18-20
 21-

3. **Millainen on asuinpaikkasi?**

- Kuntakeskus (kunnan keskusta tai lähiympäristö)
 Muu alue

4. **Asutko koulupäivisin eri kunnassa, kuin missä opiskelet?**

- kyllä   Missä? _____
 en

Vastaa lomakkeen kysymyksiin siitä kunnasta, missä asut koulupäivisin.

5. **Harrastuksesi (säännöllisesti toistuvaa, mielekästä toimintaa)**

	Kyllä	en
Osallistutko vähintään kerran viikossa ohjattuun harrastustoimintaan?	☐	☐
Harrastatko urheilua?	☐	☐
Harrastatko kuntoliikuntaa (esim. lenkkeily, kuntosali, uinti ym.)	☐	☐
Harrastatko metsästystä tai kalastusta?	☐	☐
Harrastatko kädentaitoja (kuvataiteita, käsitöitä ym.)?	☐	☐
Harrastatko tekniikkaa (esim. moottoreiden-, tietokoneiden ym. korjausta)?	☐	☐
Harrastatko moottoriurheilua?	☐	☐
Harrastatko tanssia?	☐	☐
Harrastatko teatteria?	☐	☐
Laulatko, soitatko tai teetkö musiikkia?	☐	☐
Harrastatko musiikin kuuntelua?	☐	☐
Pelaatko tietokoneella tai pelikonsolilla?	☐	☐
Harrastatko ratsastusta ja hevosten hoitoa?	☐	☐
Harrastatko jotakin muuta.	☐	☐
Mitä? _____	☐	☐

6. **Vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuudet *kodin ulkopuolella*.**

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa arvioida
Kunnassani on hyvät mahdollisuudet talviurheiluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani on hyvät mahdollisuudet kesäurheiluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani on riittävä kulttuuritarjonta (teatteri, elokuvat, konsertit..)	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani on riittävät mahdollisuudet laulaa tai soittaa/tehdä musiikkia.	☐	☐	☐	☐	☐
Tarjonta ohjattuun harrastustoimintaan on riittävän monipuolista tarpeisiini.	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjastopalvelut on kunnassani järjestetty hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Vapaa-ajan palvelut ovat minulle helposti saatavilla.	☐	☐	☐	☐	☐

Nuorille suunnatut tapahtumat ovat minulle tärkeitä.	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani/naapurikunnissa on vähän alle 18 vuotiaalle suunnattuja tapahtumia.	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani/naapurikunnissa on vähän yli 18 vuotiaalle suunnattuja tapahtumia.	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kiinnostavat nuorille suunnatut konsertit.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut urheilutapahtumista.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut seurakunnan järjestämistä nuorten tapahtumista.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaipaen viikonlopuisin enemmän järjestettyä tekemistä nuorille.	☐	☐	☐	☐	☐

7. **Mitä seuraavista asioista parantaisit kotikuntasi vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksissa on? Valitse mielestäsi kolme tärkeintä kehittämiskohdetta.**

Sisäliikunta tilat	☐
Ulkoliikunta mahdollisuudet	☐
Bänditilat	☐
Nuorille suunnatut tapahtumat	☐
Kirjastopalvelut	☐
Nuorten kokoontumistilat	☐
Kansalaisopiston tarjonta	☐
Jotain muuta. Mitä? _____	☐

8. **Kuvittele normaali arkipäiväsi. Tulet koulusta kotiin ja hoidat koti- ja kouluvelvoitteet. Miten kulutat muun valveillaoloaikasi (keskimäärin)?**

	en ollenkaan	alle 1 tunti	1-3 tuntia	3-5 tuntia	yli 5 tuntia
Oleskelen kotona (esim. tv:tä katsellen, kirjoitellen, piirtäen tai lukien)	☐	☐	☐	☐	☐
Surffailen internetissä.	☐	☐	☐	☐	☐
Vietän aikaa nuorisotilalla.	☐	☐	☐	☐	☐
Kuljeskelen keskustassa (baarit, kaupat, torit ym.)	☐	☐	☐	☐	☐
Oleskelen kavereiden luona.	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastusten parissa.	☐	☐	☐	☐	☐
Liikun luonnossa (metsästys, kalastus ym.)	☐	☐	☐	☐	☐
Muuten, miten? _____	☐	☐	☐	☐	☐

9. **Nuorisotilat kunnassasi**

Olen käynyt kunnan nuorisotilalla viimeisen vuoden aikana.

	en ollenkaan	1-3 kertaa	4-9 kertaa	10 kertaa tai enemmän	En osaa arvioida
Kunnan nuorisotilat ovat hyvät ja asianmukaiset.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotilojen aukioloajat ovat sopivat.	☐	☐	☐	☐	☐
En kaipaa nuorisotiloille enempää ohjattua toimintaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotiloilla nuorisotyöntekijät ja -ohjaajat ovat asiansaosaavia.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotyöntekijöitä ja -ohjaajia on nuorisotilalla tarpeeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotilojen toimintaa ei ole suunnattu minun ikäluokalleni.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotiloilla ei ole minua kiinnostavaa toimintaa.	☐	☐	☐	☐	☐

10. **Nuorisotoiminta kunnassani**

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa arvioida
--	---------------------	-------------------------	-----------------------	-------------------	------------------

En käy nuorisotiloilla koska niiden sijainti on kannaltani huono.	☐	☐	☐	☐	☐
Käyn seurakunnan nuorisotilalla säännöllisesti.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaipaen omalle sukupuolelleni suunnattua toimintaa. Esim. tyttöjen kerho tai poikien kerho.	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotyöntekijöitä ei tarvita työskentelemään kouluille.	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistun säännöllisesti yhdistysten (esim. urheiluseurat, 4H, partio ym.) järjestämään toimintaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassani ei ole nuorille tarpeeksi yhteisiä kokoontumistiloja.	☐	☐	☐	☐	☐
Voin vaikuttaa kotikunnassani nuoria koskeviin asioihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Voin vaikuttaa koulussa nuoria koskeviin asioihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Aikuiset kuuntelevat yleensä mitä minulla on asiaa.	☐	☐	☐	☐	☐

11. **Saan tietoa kuntani vapaa-ajan viettomahdollisuuksista...**

	paljon	jonkin verran	en ollenkaan
...sanomalehdestä	☐	☐	☐
...internetistä	☐	☐	☐
...nuorisotyöntekijöiltä/nuorisotilalta	☐	☐	☐
...kavereilta	☐	☐	☐
...koulusta	☐	☐	☐
...kotoa	☐	☐	☐
...muualta. Mistä? _____	☐	☐	☐

12. **Sosiaaliset suhteet**

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Minulla on vähintään yksi ystävä jolle voin kertoa tärkeitä asioita.	☐	☐	☐	☐
Minulla on riittävästi kavereita.	☐	☐	☐	☐
Minua on kiusattu koulussa viimeisen vuoden aikana.	☐	☐	☐	☐
Minua on kiusattu vapaa-ajalla viimeisen vuoden aikana.	☐	☐	☐	☐
En viihdy kotona.	☐	☐	☐	☐
Minulla ei ole ketään aikuista jolle voin kertoa asioistani.	☐	☐	☐	☐
Koen itseni usein yksinäiseksi.	☐	☐	☐	☐

Kiitos vastauksistasi!

Terveisin

Mika Hemmilä
Projektipäällikkö
Haapaveden Opisto/Juvenia

